

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia czwartek, 14 grudnia 2017 r.

Poz. 4517

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy w mieście Gdańsku

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389), po uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zarządza się co następuje:

§ 1. Ulicy Stanisława Sołdka położonej w mieście Gdańsku nadaje się nazwę Kazimierza Szołocha.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Uzasadnienie

Obowiązująca od dnia 2 września 2016 r. ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389), dalej jako: ustawa, wprowadziła w art. 1 ust. 1 regulację, zgodnie z którą nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować.

Ustawa w art. 6 ust. 1 nałożyła na właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego obowiązek zmiany, w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy nazw budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujących taki ustrój w inny sposób. W przypadku niewykonania tego obowiązku przez organy jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy.

W piśmie z dnia 19 września 2017 r. (znak: BPR-0701-20(39)/15) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wskazał, że w ocenie Instytutu nazwa ulicy Stanisława Sołdka w mieście Gdańsku podlega zmianie jako wypełniająca normę art. 1 ustawy.

Mając na uwadze powyższe Wojewoda Pomorski, pismem z dnia 6 października 2017 r., wystąpił do Prezydenta Miasta Gdańska o przesłanie dokumentacji związanej z nadaniem nazwy między innymi w/w ulicy. W odpowiedzi, pismem z dnia 17 października 2017 r. Prezydent Miasta Gdańska przekazał posiadaną dokumentację archiwalną w przedmiotowej sprawie. Po otrzymaniu i przeanalizowaniu otrzymanych informacji, mając na uwadze treść art. 6 ust. 3 ustawy, Wojewoda Pomorski (pismem z dnia 31 października 2017 r.) wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku o opinię potwierdzającą niezgodność nazwy ulicy Stanisława Sołdka z art. 1 ustawy. Opinią z dnia 12 grudnia

2017 r. (znak: BUW-94-239(26)/17), Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdził tę niezgodność. W opinii tej wskazano, że:

„Stanisław Sołdek (1916-1970) był działaczem komunistycznym, członkiem władz wojewódzkich komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Gdańsku, inżynierem budownictwa okrętowego, w komunistycznej propagandzie był nagłośniony jako wzór stoczniowego przodownika pracy.

Stanisław Sołdek urodził się 12 kwietnia 1916 r. w Oleksowie w pow. kozienskim. Po ukończeniu Doksztalującej Szkoły Zawodowej Magistratu w Nowym Dworze koło Modlina odbył praktykę w modlińskiej Stoczni Rzecznej. Następnie wyjechał do Warszawy, gdzie ukończył kurs spawaczy i podjął pracę w fabryce „Perkun”. Uczęszczał na wykłady Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. Podczas okupacji wykonywał różne zajęcia, był cieślą, ślusarzem, spawaczem, monterem kadłubowym. W czasie okupacji niemieckiej, od stycznia 1940 r., pracował w Płockiej Stoczni Rzecznej w Radziwiu.

W 1946 r. wstąpił do komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej. W lutym 1946 r. przeniósł się do Gdańska, gdzie pracował w Stoczni Gdańskiej kolejno jako traser i mistrz traserski. Był współinicjatorem propagandowego wyścigu pracy w przemyśle stoczniowym, wzorowanego na kampaniach propagandowych organizowanych przez partię bolszewicką w ZSRS.

W bolszewickiej Rosji tzw. ruch współzawodnictwa pracy został zapoczątkowany w 1919 r., najpierw w postaci tzw. komunistycznych sobót, 10 lat później skupiony był już wokół „walki o obniżenie kosztów własnych produkcji i polepszenia ich jakości”. W połowie lat trzydziestych przybrał jeszcze inną „postępową” formę, której patronem został Aleksiej Stachanow, górnik z Kopalni „Centralnaja-Irmino” w Kadjewce (Donieckie Zagłębie Węglowe). Polegała ona na wielokrotnym przekraczaniu obowiązujących dziennych norm wydobywania węgla. Propagandowo nagłośniony wyczyn robotnika Stachanowa (czternastokrotne przekroczenie normy – w rzeczywistości sfingowany) stał się sygnałem do masowego udziału robotników w biciu rekordów wydajności we wszystkich gałęziach przemysłu. W następnej fazie skupiono się natomiast na tzw. stachanowskich zmianach, czyli wypełnianiu zakładowych planów produkcyjnych przed terminem.

Bolszewicki ruch stachanowski był w praktyce zakamuflowanym rodzajem nacisku na robotników, którym w rzeczywistości totalitarnej przekraczanie norm produkcji i wyścig pracy przedstawiano jako obowiązujący standard, a jego niedotrzymywanie mogło spowodować zagrożenie skutkujące surową karą podejrzenia o „sabotaż”.

Komuniści nagłaśniali, że Sołdek i jego brygada zdobyli pierwsze miejsce w 1948 r. w ogólnozakładowym współzawodnictwie pracy. W ramach działań propagandowych imię S. Sołdka otrzymał wodowany 6 listopada 1948 r. pierwszy polski powojenny statek pełnomorski, parowiec-rudowęglowiec, w budowie którego Sołdek uczestniczył. Miało to symbolizować uznanie dla robotników – uczestników polskiego odpowiednika ruchu stachanowskiego.

W 1949 r. Sołdek – już jako działacz Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej – w ramach uzupełnienia średniego wykształcenia ukończył kurs, uznany za równoważny z maturą, i został przyjęty na studia na Wydział Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. Jeszcze w okresie stalinizmu został dołączony do grona „posłów na Sejm PRL” z ramienia PZPR (1952 r.) oraz wojewódzkich władz partyjnych: 17 maja 1953 r. mianowano go zastępcą członka Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Gdańsku. Po otrzymaniu dyplomu inżynierskiego w 1953 r. powrócił do pracy w Stoczni Gdańskiej jako kierownik brygady w Wydziale Obróbki Kadłubów. Awansował także w partyjnym aparacie władzy: 8 stycznia 1956 r. został członkiem KW PZPR w Gdańsku.

W 1958 r. mianowano go starszym inspektorem nadzoru technicznego w Polskim Rejestrze Statków; w 1960 r. został dyrektorem ds. technicznych. W maju 1963 r. mianowano go dyrektorem naczelnym Stoczni Rzecznej „Wisła”. W 1970 r. został przeniesiony do pracy w Zjednoczeniu Morskich Stoczni Remontowych.

Zmarł w Gdańsku po powrocie z delegacji w Libii, po drugim zawale serca – 15 czerwca 1970 r.

Według art. 1 ust. 1 ustawy *nazwy [...] urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować*. Nadto zgodnie z wykładnią językową „symbolizować” oznacza *przedstawiać coś pod postacią*

symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei „propagować” to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005, s. 761, 979).

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Stanisława Sołdka stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, która wskazaną postać upamiętnia. Tym samym sama nazwa ma charakter propagujący komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust.1 ustawy”.

Mając na uwadze stanowisko wyrażone w opinii Instytutu Pamięci Narodowej, które Wojewoda Pomorski w pełni podziela, należy stwierdzić, że nazwa ulicy Stanisława Sołdka jest nazwą wypełniającą dyspozycję przepisu art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 ustawy.

W związku z faktem, że Rada Miasta Gdańska, w terminie wskazanym w art. 6 ust. 1 ustawy, nie zmieniła nazwy ulicy Stanisława Sołdka, koniecznym stało się wydanie niniejszego zarządzenia zastępczego. Wojewoda Pomorski nadał ulicy nazwę Kazimierza Szołocha. Nazwa ta jest zgodna z art. 1 ustawy.

Kazimierz Szołoch, ur. w dniu 08.04.1932 r. w Raciborowicach koło Hrubieszowa, zm. 10.03.2009 r. w Gdańsku. W latach 1955-1958 spawacz w Gdańskiej Stoczni Remontowej, w latach 1959-1960 w Stoczni Północnej w Gdańsku, w latach 1960-1962 w Gdańskim Przedsiębiorstwie Sprzętu Technicznego Techmet, od 1962 r. w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, następnie w Zakładach Okrętowych Urzędzeń Chłodniczych Klimor. W lipcu 1970 r. jeden z przywódców strajku w Stoczni Gdańskiej, członek Komitetu Strajkowego. Po strajku inwigilowany, w dniu 22.12.1970 r. uciekł obławie urządzonej przez SB i dyrekcję Klimoru. Zwolniony z pracy, przez kilka tygodni pozostawał w ukryciu na południu kraju. W połowie stycznia 1971 r. wrócił do Trójmiasta, przywrócony do pracy w Klimorze, zatrzymywany i nękaný przez SB, we wrześniu 1971 r. ponownie uciekł obławie SB na terenie Stoczni Gdańskiej (Klimor wykonywał prace na terenie Stoczni Gdańskiej). W dniu 27.09.1971 r. w siedzibie KC PZPR w Warszawie złożył na ręce I sekretarza Edwarda Gierka protest przeciwko ciągłym prześladowaniom. W dniu 16.03.1974 r. ponownie zwolniony z pracy, następnie ponad 1 rok bez zatrudnienia, od czerwca 1975 r. na rencie. W latach 1978-1980 uczestnik ROPCiO, działacz WZZ Wybrzeża, współpracownik KSS KOR i KPN, nawiązał kontakt m.in.: Bogdanem Borusewiczem, Andrzejem Gwiadzą, Krzysztofem Wyszowskim, Dariuszem Kobzdejem, udostępniał swój dom na spotkania konspiracyjne (m.in. wykłady Lecha Kaczyńskiego), w czerwcu 1978 r. wspierał głodówkę w obronie aresztowanego Błażeja Wyszowskiego, kolporter prasy niezależnej (Biuletynu Informacyjnego KSS KOR, Robotnika, Robotnika Wybrzeża, ulotek, pism itd.), w dniu 18.12.1978 r. przemawiał podczas obchodów rocznicy Grudnia '70 pod bramą nr 2 Stoczni Gdańskiej.

W sierpniu 1980 r. uczestnik strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina. Po sierpniu 1980 działacz „S”. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (w 2007 r.).

Na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, a zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Od niniejszego zarządzenia zastępczego przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

WOJEWODA POMORSKI

Dariusz Drelich